

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2017. évi február hó 14. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

végzést:

A másodfokú bíróság az emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.45/2015/21. számú ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába a 2016. évi március hó 11. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt továbbmenően beszámítja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 15.000 (tizenötezer) forint bünygi költség megfizetésére.

Indokolás

A Zalaegerszegi Törvényszék a 3.B.45/2015/21. számú ítéletében vádlottbüntetőjogi felelősségét a Btk.160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés b) és k) pontja szerint minősülő emberölés büntettének kísérletében, valamint a Btk.221.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdésére figyelemmel a (4) bekezdése szerint minősülő magánlaksértés büntettében állapította meg. Ezért a törvényszék halmazati büntetésül 20 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Elrendelte a Gödöllői Járásbíróság 5.Bpk.206/2014/2. számú végzésével kiszabott és végrehajtásában egy évi próbaidőre felfüggesztett 6 hónap szabadságvesztés végrehajtását. Kötelezte a vádlottat 10.000 forint kártérítés megfizetésére, 1.500 forint le nem rótt eljárási illeték, valamint a büntetőeljárás során felmerült 7.336.918 forint bünygi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság fenti ítélete ellen a vádlott enyhítés végett, míg védője a bűncselekmény téves minősítése miatt, a büntetés jelentős mértékű enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség BF.265/2015/6/II. számú átiratában, valamint a nyilvános ülésen jelen volt képviselője útján – a tényállás kisebb mértékű pontosítása mellett – az ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A vádlott védője a nyilvános ülésen a téves minősítés miatt, enyhítés érdekében bejelentett fellebbezést fenntartotta. Egyben indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a vádlott bűnösségét testi

sértés büntetében állapítása meg és a vele szemben kiszabott büntetést jelentősen enyhítse.

A másodfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott elsőfokú határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma alapján – figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára – mindössze az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

- a sértett halála a szakszerű orvosi ellátás hiányában bekövetkezett volna;
- a sértett a 2016. évi március hó 7. napján megtartott nyilvános tárgyaláson terjesztett elő magánindítványt a vádlottal szemben a magánlaksértés büntette vonatkozásában.

A fenti kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás immár teljes és hiánytalan; mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlott védekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek megfelelően, azokat betartva, a tényállás megnyugtató felderítéséhez szükséges mértékben folytatta le. Az eljárása során feltárt bizonyítékokat külön-külön, illetve együttesen is a logika szabályainak megfelelően értékelte. Indokolási kötelezettségének is eleget tett; ennek során kiemelt figyelmet fordított a vádlott védekezésére és annak cáfolatára; az erre vonatkozó érveivel a másodfokú bíróság is mindenben egyetértett.

Miután az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a bejelentett jogorvoslatok nem támadták, így e helyütt a másodfokú bíróság csupán az alábbiakat találta szükségesnek kiemelni:

Az eljárás kezdetén a vádlott tagadó vallomást tett a terhére rótt élet elleni bűncselekmény vonatkozásában. A későbbiek során védekezését aszerint változtatta, ahogyan a nyomozás előrehaladtával a bizonyítékokat bemutatták neki. Ugyanakkor a sértett megölésére vonatkozó szándékát az eljárás teljes tartama alatt mindvégig visszatartotta.

E védekezését azonban megcáfolta a sértett eljárás során következetesen fenntartott vallomása. Emellett pedig – a látásában a bűncselekmény folytán bekövetkezett jelentős mértékű romlás ellenére – teljes bizonyossággal ismerte fel a vádlottban a támadóját az elsőfokú tárgyaláson.

A vádlott tagadó védekezését döntötte meg az a tény, hogy a sértett körme alól vett kaparékban és a támadás eszközének nyeléről rögzített mintában a vádlott DNS-profilját azonosította az igazságügyi homogenetikai szakértő a nyomozás során.

Mindemellett maga a vádlott is igen rövid idő alatt a nyomozó hatóság látóterébe került; a helyszíni szemle lefolytatása alkalmával a nyomkereső kutya a sértett házatól indulva a vádlott által lakott családi ház előtt állt meg, azonosítva ezzel az elkövető tartózkodási helyét. Az ezt követően beszerzett egyéb bizonyítékok pedig hamar leszűkítették a sértetre támadó személyek lehetséges körét a vádlottra.

Mindezekre tekintettel helyesen vetette el az elsőfokú bíróság a vádlott tagadó védekezését.

Helyesen fogadta el a törvényszék emellett a vádlott magánlaksértés büntette vonatkozásában tett beismerő vallomását. A vádlott ugyanis akként nyilatkozott, miszerint a szűnyogháló megrongálásával az éjszakai órákban a sértett családi házába bement, elismerve ezzel a bűncselekmény elkövetését. Ezt pedig a sértett vallomása és a helyszíni szemle adatai teljes egészében alátámasztották.

A fentiek szerint a senki által nem támadott tényállás tehát megalapozott volt.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértői véleménytől eltérően a sértett esetlegesen bekövetkező halálára vonatkozóan helytelen következtetést rögzített a tényállásban. Azt kellett volna megállapítani, hogy a sértett halála a szakszerű orvosi ellátás hiányában mindenképpen bekövetkezett volna. Ezért a másodfokú bíróság a tényállást ennyiben helyesbítette.

Emellett az elsőfokú bíróság elmulasztotta feltüntetni a tényállásban a sértett által a magánlaksértés büntette vonatkozásában tett magánindítvány előterjesztésének időpontját, amelyre a Be.173.§-ában meghatározott garanciális rendelkezések miatt lett volna szükség. E körben tehát a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás ekként a Be.352.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.

Indokoltan vetette el az elsőfokú bíróság a vádlott jogos védelmi helyzetre való hivatkozását is. A vádlott az éjszakai órákban, ittasan, dolog elleni erőszak kifejtésével, egy idegen családi házba hatolt be, hogy a ház idős tulajdonosát meglopja. Így a jogos védelmi helyzet eleve fel sem merülhetett, mert a vádlott volt az, aki a sértett sérelmére a bűncselekmény elkövetését megkezdte, ő lépett tehát a jogtalanság talajára. Ezzel szemben a sértett a Btk.22.§ (2) bekezdés ba) pontja alapján egy minősített jogos védelmi helyzetben volt. A vádlottjává a jogos védelmi helyzetet akkor sem lehetett volna megállapítani, ha védekezését a törvényszék elfogadja. A vádlott erre vonatkozó hivatkozását a másodfokú bíróság is elutasította.

A cselekmények minősítése is mindenben megfelelt a büntető anyagi jogszabályoknak.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a védő álláspontjával a vádlott ölési szándéka vonatkozásában. Az elkövetés módjából – 1 kg súlyú, éllel rendelkező tárggyal a sértett fejére mért tíz ütés, amelyből legalább négy közepes erejű volt – továbbá a sértett idős, 85 éves korából – amely önmagában a védekezésében való korlátozottságát és az átlagosnál sérülékenyebb voltát jelenti – kizárólag arra lehet következtetni, hogy a vádlottnak tisztában kellett lennie azzal, miszerint a sértett ilyenén történő bántalmazása a halálához vezethet.

Kétséget kizáróan megállapítható volt az igazságügyi orvosszakértői véleményből az is, hogy a sértett halálának elmaradása a véletlenen múlt. E tény a bírói gyakorlatban azt jelenti, hogy az elkövető a magatartása lehetséges eredményébe belenyugodva cselekedett.

A védő a perbeszédében hivatkozott a Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozatára. Ennek helyes értelmezése szerint az emberölés büntettét az életveszélyt okozó testi sértés büntettétől a vádlott konkrét tudattartalma határolja el. Amennyiben az elkövető tudata átfogja azt, hogy magatartása

egyik lehetséges következménye a sértett halála, ebben az esetben testi sértés büntette nem valósulhat meg. Jelen esetben éppen ez állapítható meg. Erre tekintettel is helyes a vádlott emberölés büntetében történő marasztalása.

Ebből kifolyólag a védőnek az élet elleni bűncselekmény vonatkozásában eltérő minősítés végett előterjesztett fellebbezése megalapozatlan volt.

Az iratokból megállapítható volt a sértett életkora: az elkövetéskor a 85. életévét már betöltötte, amely egyértelművé teszi, hogy védekezésben az idős korára figyelemmel korlátozva volt.

Emellett a vádlott az eltervezett vagyon elleni bűncselekmény elkövetésével a tettenérése ellenére sem hagyott fel, azt a sértett súlyos bántalmazásával folytatta. Eközben is folyamatosan pénzt követelt, majd az összekészített értékeket a bántalmazás befejeztével magával vitte. Mindez pedig azt igazolja, hogy a vádlott célja a sértett életét is veszélyeztető bántalmazás kifejtésével sértett értékeinek megszerzése, megtartása volt.

Mindezekre figyelemmel helyes a Btk.160.§ (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntetnének a (2) bekezdés b) és k) pontjaiban meghatározott minősítő eseteinek megállapítása.

Itt szükséges megjegyezni azt is, hogy a bűncselekmény elkövetésének módja nem állt távol az emberölés különös kegyetlenséggel való elkövetésének jellemzőitől sem. A vádlott olyan módon és olyan mértékben bántalmazta a sértettet, amely ugyan nem érte el e minősítő körülmény megállapíthatóságának kritériumait, de megközelítette azt.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket többnyire helyesen állapította meg, és azokat súlyuknak megfelelően értékelte.

A vádlott terhére további súlyosító körülményként kellett értékelni a fentiek szerint azt is, hogy a bűncselekmény elkövetésének módja a különös kegyetlenség elkövetési módjához igen hasonló jellegzetességet hordozott magán.

Emellett szükséges kiemelni azt is, hogy a vádlott személyében felismerhető társadalomra veszélyesség kiemelkedő. A jelen ügyben elbírált cselekmény elkövetését megelőzően több alkalommal állapították meg büntetőjogi felelősségét, amelynek során az egyes bűnüldöző hatóságok a fokozatosság elvét következetesen betartották: a vádlottat előbb ügyészi megrovásban részesítették, majd később a bíróság próbára bocsátotta és javítóintézeti nevelését rendelte el. Ezt követően a vádlottat három ízben is felfüggesztett szabadságvesztéssel sújtották, azonban ez sem jelentett kellő visszatartó erőt, hiszen a bűncselekményt a próbaidő alatt követte el.

Nem értett egyet a védővel a másodfokú bíróság abban sem, hogy az ilyen jellegű bűncselekmények elszaporodottságát nem lehet a vádlott terhére súlyosító körülményként értékelni.

A Pécsi Ítéltábla illetékességi területén hasonló jellegű ügyek gyakran fordulnak elő. A kis településeken egyedül élő, idős, korukra vagy egészségi állapotukra tekintettel önmagukat nehezebben ellátó és a védekezésükben köztudomásúlag korlátozott személyekkel szemben a testi épségük, valamint vagyonuk elleni támadások megszorodtak az utóbbi időben, így helyes volt az elsőfokú bíróság részéről e súlyosító körülményre való hivatkozás is.

Mindezekre tekintettel a tíz évtől huszonöt évig terjedő halmazati büntetési tételkeret középmértéke (17 év 6 hónap) feletti tartamban megállapított szabadságvesztés a vádlott személyében rejlő

társadalomra veszélyességére, valamint az általa elkövetett bűncselekmény különös súlyára is figyelemmel nem tekinthető eltúlzottnak; az szükséges és egyben elégséges is a törvényben rögzített büntetési célok elérésére. Erre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés enyhítésére nem látott törvényes lehetőséget.

Következésképpen a fellebbezések enyhítést célzó részükben nem voltak megalapozottak.

A járulékos kérdésekben is helyes döntést hozott az elsőfokú bíróság, így a felfüggesztett szabadságvesztés elrendeléséről, a bűnjelek lefoglalásának megszüntetéséről, a kártérítésre kötelezésről, továbbá a bűnügyi költség viseléséről való rendelkezés során is.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.371.§ (1) bekezdése alapján – helyes indokainál fogva – helybenhagyta.

Rendelkezett az ítéletábra az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámításáról is a Btk.99.§ (1) és (2) bekezdései alapján.

Egyben megállapította, hogy a másodfokú eljárásban 15.000 forint bűnügyi költség merült fel a vádlott kirendelt védőjének fellépésével, amelyet a Be.381.§ (1) bekezdése értelmében a vádlott köteles megfizetni.

Pécs, 2017. február 14.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró, Dr. Túri Tamás s.k. bíró

A Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.45/2015/21. számú ítélete a Pécsi Ítéletábra Bf.III.40/2016/9. számú végzésével a 2017. évi február hó 14. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: